

A comparative study of the degree of convergence of Iranian comprehensive universities with the competency model of world-class university faculty members

Mohammad Farzaneh^{*1} | Hasanreza Zeinabadi² | Abdolrahim Nave Ebrahim² | Bizhan Abdolahi⁴

13

Vol. 4
Spring 2023

Research Paper

Received:
5 February 2023
Accepted
5 April 2023
P.P: 13-40

Print ISSN: 2717-4484
Online ISSN: 2717-4492

DOI: 10.22098/ael.2023.12289.1225

Abstract

The purpose of this research was to compare the degree of convergence of Iranian comprehensive universities with the competency model of WCU faculty members. To achieve the main goal of the research, the researcher used a quantitative survey method. The statistical population of the research, including all faculty members of first-level comprehensive universities in Tehran (University of Tehran; Shahid Beheshti University; Tarbiat Modares University; Allameh Tabatabaei University), was equal to 4211 people in the academic year of 2021-2022, of which 352 people were studied using the multi-stage stratified sampling method. In order to collect data, the questionnaire of competencies of WCU faculty members was used, which was designed by Farzaneh et al. (2022). The validity of the research tool was confirmed using face and content validity methods and its reliability was confirmed using Cronbach's alpha coefficient ($\alpha=0.98$). For data analysis, one-sample t-test, Friedman and one-way analysis of variance were used in Spss software. The findings showed that the competence status of faculty members is generally higher than average and there is a significant difference among level one comprehensive universities in Tehran in terms of the competence status of WCU faculty members. In addition, the results of the analyzes regarding each of the components of the competency model of the faculty members of the WCU were also conducted, which indicated the difference between the universities in some components. All in all, the results show that even the country's first-level universities have a significant distance from the ideal situation in terms of some of the basic components of a WCU; And this important thing requires the double attention of policy makers and planners of the country's higher education system.

Keywords: Higher Education; World-Class University; Faculty Members; Competency

- ^{1*} **Corresponding author:** Ph.D. in Educational Administration, Faculty of Management, Kharazmi University, Tehran, Iran.
- ² Associate Professor Department of Educational Administration Faculty of Management, Kharazmi University, Tehran, Iran.
- ³ Professor Department of Educational Administration Faculty of Management, Kharazmi University, Tehran, Iran.
- ⁴ Professor Department of Educational Administration Faculty of Management, Kharazmi University, Tehran, Iran

نشریه علمی رهبری آموزشی کاربردی

بررسی مقایسه‌ای میزان همگرایی دانشگاه‌های جامع ایرانی با الگوی شایستگی اعضای هیأت علمی دانشگاه کلاس جهانی

محمد فرزانه*^۱ | حسن رضا زین آبادی^۲ | عبدالرحیم نوه ابراهیم^۳ | بیژن عبدالهی^۴

۳۳

سال چهارم

بهار ۱۴۰۲

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت:

۱۴۰۱/۱۱/۱۶

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۲/۰۱/۱۶

صص: ۴۰-۱۳

شاپا چاپی: ۴۴۸۴-۲۷۱۷

الکترونیکی: ۴۴۹۲-۲۷۱۷

چکیده

هدف این پژوهش بررسی مقایسه‌ای میزان همگرایی دانشگاه‌های جامع ایرانی با الگوی شایستگی اعضای هیأت علمی دانشگاه کلاس جهانی بود. به این منظور، پژوهشگر از روش کمی از نوع پیمایشی استفاده نمود. جامعه آماری پژوهش، شامل کلیه اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های جامع سطح اول شهر تهران (تهران، شهید بهشتی، تربیت مدرس، علامه طباطبائی)، در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ برابر با ۴۲۱۱ نفر بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای چند مرحله‌ای، ۳۵۲ نفر از آن‌ها مورد پژوهش قرار گرفتند. جهت گردآوری داده‌ها، از پرسشنامه شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی فرزانه و همکاران (۲۰۲۲) استفاده شد. روایی ابزار پژوهش با استفاده از روش‌های روایی صوری و محتوایی و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ($\alpha = 0.98$) مورد تأیید قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های تی تک‌نمونه‌ای، فریدمن و تحلیل واریانس یک‌راهه، در نرم‌افزار SPSS استفاده گردید. یافته‌ها نشان داد که، وضعیت شایستگی‌های اعضای هیأت علمی به صورت کلی در حد بالاتر از متوسط قرار دارد و در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران، از حیث وضعیت شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی تفاوت معناداری وجود دارد. به‌علاوه، نتایج تحلیل‌ها در خصوص هر یک از مولفه‌های الگوی شایستگی اعضای هیأت علمی دانشگاه کلاس جهانی نیز انجام شد که بیانگر تفاوت میان دانشگاه‌ها در برخی از مولفه‌ها بود. در مجموع نتایج گویای این است که، حتی دانشگاه‌های سطح اول کشور نیز از حیث برخی از مولفه‌های اساسی موردنظر دانشگاه کلاس جهانی فاصله قابل توجهی تا وضعیت ایده‌آل دارند؛ و این مهم توجه دوچندان سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان نظام آموزش عالی کشور را می‌طلبد.

واژگان کلیدی: آموزش عالی؛ دانشگاه کلاس جهانی؛ اعضای هیئت علمی؛ شایستگی

DOI: 10.22098/ael.2023.12289.1225

*^۱ نویسنده مسئول: دکتری رشته مدیریت آموزشی، دانشکده مدیریت، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

^۲ دانشیار گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

^۳ استاد گروه مدیریت آموزشی، دانشکده مدیریت، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

^۴ دانشیار گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه خوارزمی تهران، ایران.

دنیای معاصر در حال تغییر روزافزون است و آموزش عالی و دانشگاه‌ها نیز بی‌تأثیر از این تحولات نیستند، لذا نقش دانشگاه‌ها متناسب با آن در حال تغییر است (Holm-Nielsen, 2012). برای فعالیت در محیط در حال پیشرفت امروزی، آمادگی منابع انسانی یک چالش اساسی برای دولت‌ها است (Angreani & Vijaya, 2017). جهانی‌شدن، افزایش هزینه‌های خدمات عمومی و تکامل اقتصاد مبتنی بر دانش باعث تغییرات چشمگیر در ماهیت و عملکرد آموزش عالی در بسیاری از کشورها در سراسر جهان شده است (Burbules & Torres, 2013). بدون تردید دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دیگر قادر نخواهند بود تا با استفاده روش‌ها و الگوهای سنتی آموزشی و پژوهشی خود رسالت‌های نوین مجامع علمی را در فرایند تولید علم و در تولید ثروت اقتصادی به‌طور قابل‌توجهی ایفا کنند. تداوم نقش دانشگاه‌ها در اقتصاد دانش‌محور و رقابتی جهان امروز با چالش‌هایی مهم مواجه شده است. در نتیجه، در راستای ایفای نقش‌ها و پاسخگویی به انتظارات نوین ناشی از تحولات سریع حاضر، ناگزیرند با تحلیل عمیق و همه‌جانبه پارادایم‌ها و چالش‌های نوینی که در مسیر توسعه آن‌ها قرار گرفته، تغییرات لازم را در سازمان و مدیریت، مأموریت‌ها، شکل، ساختار، محتوای برنامه و فرایندهای آموزشی و پژوهشی خود نهادینه نموده و گسترش دهند (Azizi, 2014). به همین دلیل است که اخیراً بسیاری از کشورها، بازسازی قابل‌توجهی را در نظام آموزش عالی خود جهت افزایش مزیت رقابتی و بهبود جایگاه خود در سلسله‌مراتب بازار جهانی انجام داده‌اند (Deem et al., 2008). در این میان، یکی از مهم‌ترین رهیافت‌هایی که موردتوجه کشورهای مختلف قرار گرفته، توسعه و هدایت دانشگاه‌های مطرح، برای تبدیل شدن به یک دانشگاه کلاس جهانی است (Angreani & Vijaya, 2017). دانشگاه‌های کلاس جهانی که معمولاً به‌عنوان معتبرترین دانشگاه‌های پژوهشی شناخته می‌شوند، در توسعه یک کشور رقابتی در اقتصاد دانشی ضروری هستند. این دانشگاه‌ها در قلب سلسله‌مراتب آموزش عالی نقش کلیدی در ایجاد و انتشار دانش، آموزش نیروی کار توانمند برای رهبری فناوری و فکری و خدمت به نیازهای جامعه دارند (Van der Wende, 2009). در دهه گذشته، توسعه دانشگاه‌های کلاس جهانی، در دستور کار سیاست‌گذاران کشورهای مختلف در سراسر جهان قرار گرفته است (Huisman, 2008). دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در ایران نیز بی‌تأثیر از تحولات عصر کنونی خود نیستند. در دهه‌های اخیر، تحولات اجتماعی و اقتصادی ایران، در کنار تحولات روزافزون جهانی، کارکردهای سنتی آموزش عالی و میزان و جنس تقاضای اجتماعی برای آن را تغییر داده است (Sarkar Arani, 2014). از طرف دیگر، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی ایران با مسائل و مشکلات بسیاری در عدم دستیابی به اهداف علمی، آموزشی و پژوهشی خود مواجه‌اند که از جمله آن‌ها می‌توان به کم‌تحرکی علمی، ضعف پرورش روحیه انتقادی و تفکر خلاق، القاء روحیه فردگرایی در انجام فعالیت‌های علمی و روحیه مدرک‌گرایی (Yemeni Douzi, 2001) افت شدید کیفیت آموزش و پژوهش در مراکز دانشگاهی و همچنین عدم کارایی بیرونی سیستم آموزش عالی کشور در بعد اشتغال دانش‌آموختگان (Azizi, 2006) اشاره کرد. لذا، نظام آموزش عالی ایران نیز همسو با جنبش کلاس جهانی، موضوع ارتقای جایگاه دانشگاه‌ها به کلاس جهانی را در دستور کار خود قرار داده است. بر این اساس، در نقشه جامع علمی کشور تصریح شده است که جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ باید به‌عنوان کشور پیشتاز در مرزهای دانش و فناوری و دارای مرجعیت علمی در جهان باشد و در ماده ۶۶ قانون برنامه ششم توسعه ایران نیز بیان شده است که دولت موظف است به‌منظور حضور مؤثر نظام آموزش عالی کشور در تولید، توسعه و نشر علم و فناوری و تربیت دانشجو در سطح بین‌المللی و برقراری توازن و ارتقای کیفیت آموزش عالی و پژوهش و فناوری برنامه‌های مشخصی همچون افزایش تعداد دانشجویان خارجی، کمیت و کیفیت هیأت علمی، سهم دانشجویان تحصیلات تکمیلی، ارتقای رتبه دانشگاه‌ها در بین دانشگاه‌های آسیا و

جهان، ایجاد شعب خارجی دانشگاه‌ها و گسترش تعاملات بین‌المللی، حمایت و تقویت پژوهش و فناوری، ایجاد نظام ملی نوآوری و تقویت زیرساخت‌ها و نظامات پشتیبان پژوهش و فناوری را اجرائی نماید. باین‌حال، در دستیابی به قضیه دانشگاه کلاس جهانی چندین چالش وجود دارد (Marginson, 2012)؛ یکی از چالش‌های پیش‌رو، برخورداری از منابع انسانی توانمند و مناسب برای دستیابی به این هدف است، کما اینکه، مطالعات قبلی مربوط به راهبردها و الزامات ایجاد دانشگاه کلاس جهانی بیان داشتند که «این دانشگاه‌ها باید یک بنیاد و پایه فنی قوی داشته باشند» (Weifang, 2004). «به‌منظور دستیابی به دانشگاه کلاس جهانی، باید دانشگاه‌های موجود، بستری را برای حرکت به‌سوی دانشگاه کلاس جهانی فراهم کنند و با پروراندن ویژگی‌ها و استانداردهای کلاس جهانی در درون خود، برای رسیدن به این سطح تلاش کنند» (Nazarzadeh Zare et al., 2014). اکثر محققان و صاحب‌نظران این حوزه (Altbach, 2003)، (Altbach. & Salmi, 2011) (Zakaria et al., 2009)، (et al., 2009)، (Jacob et al., 2015)، (Salmi, 2009) و (Sait, 2012) اعضای هیأت علمی باکیفیت و شایسته را عنصری اساسی و مهم جهت دستیابی به دانشگاه کلاس جهانی مورد شناسایی قرار داده‌اند. استادان، به‌عنوان بخش جدایی‌ناپذیر الگوی دانشگاهی، همگام با تغییر دانشگاه‌ها به‌منظور تطبیق خود با رسالت‌های نوین، باید دانش، مهارت‌ها و توانایی‌های خود را به‌روز کنند و نقش مهم خود را در مقام متولیان تحصیلات عالی، دگرگون سازند (Tiffin & Rajasingham, 2003). یک پارامتر مهم که تعالی را در آموزش عالی را فراهم می‌کند انتخاب استادان شایسته است» (Sait, 2012). به نظر می‌رسد با برخورداری اعضای هیأت علمی از شایستگی‌های به‌روز، می‌توان برای چالش‌های آموزش عالی راه‌حل‌های کارآمدی پیدا کرد (Sarkar Arani, 2014). شایستگی‌ها مبنای هرگونه رفتار کارآمدی را تشکیل می‌دهند و سطح بلوغ آن‌ها برای موفقیت حرفه‌ای بسیار مهم است. از این منظر، شایستگی استادان دانشگاه از اهمیت اساسی برخوردار است، به این دلیل که استادان مبنایی برای ایجاد دانش جدید و ارزش‌های جدید مفید برای دانشگاه و همچنین دانشجویان، و پس از آن شرکت‌ها به‌عنوان کارفرمایان می‌باشند (Blašková et al., 2014). همان‌طور که اشاره شد، برخورداری از اعضای هیأت علمی شایسته یکی از ارکان و پایه‌های دانشگاه کلاس جهانی به شمار می‌رود. دانشگاه کلاس جهانی، پارادایم نوینی در آموزش عالی است که با محور قرار دادن کارکردها و مأموریت‌هایی همچون: ایجاد برنامه‌های آموزشی چند رشته‌ای و میان‌رشته‌ای (Holm-Nielsen, 2012)، (Van der Wende, 2009)؛ آموزش باکیفیت در سطح استانداردهای بین‌المللی، تأکید بر پژوهش و توسعه پروژه‌ها و راهبردهای پژوهشی (Altbach, 2003)، (Wang et al., 2013)، (Salmi, 2009)، (Sait, 2012؛ Tayeb, 2016)؛ تعاملات بین‌المللی (Wang et al., 2013)، ارائه خدمات و انتقال دانش به جامعه تحت مأموریت سوم دانشگاه (Montesinos et al., 2008)، آزادی آکادمیک، مهارت‌های اجتماعی و بین‌فرهنگی، استقلال و خودگردانی دانشگاه و تشویق دیدگاه استراتژیک و نوآوری و کارآفرینی (Trilling & Fadel, 2009)، سعی در بهبود کیفیت و افزایش توان رقابت‌پذیری در سطح جهان دارد. لذا با توجه به ظهور پارادایم‌های نوین در آموزش عالی، همچون دانشگاه کلاس جهانی و با توجه به توسعه کلی و بازتعریف مأموریت‌های دانشگاه، «باید به تعریف درست، و به‌ویژه توسعه سیستماتیک شایستگی‌های استادان دانشگاه پرداخته شود» (Hartley et al., 2010). چراکه، تحت شرایط و رویکردهای جدیدی که برای دانشگاه تعریف شده است، «اعضای هیأت علمی نیز به‌عنوان سرمایه‌های انسانی کلیدی برای پیشبرد طرح‌ها و راهبردهای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، دخالت مستقیمی در مأموریت‌های آموزشی، پژوهشی و خدماتی مؤسسات آموزش عالی دارند» (Beatty, 2013). ایفای نقش و کارکردهای جدیدی که در زمینه آموزش، پژوهش و خدمت به جامعه برای استادان تعریف شده مستلزم شایستگی‌های ویژه‌ای است. اهمیت پرداخت به این مسئله زمانی روشن‌تر می‌شود که، اخیراً

ارتقای ۱۰ دانشگاه و پژوهشگاه برتر کشور به کلاس جهانی در دستور کار وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ایران هم قرار گرفته است (Ministry of Science, 2017). اما با وجود تمام این اوصاف تاکنون پژوهش و مطالعه چندانی در این باب صورت نگرفته است. برخی از مطالعات موجود بیشتر بحث بین‌المللی سازی دانشگاه را مورد توجه قرار داده‌اند درحالی که مفهوم دانشگاه کلاس جهانی با بین‌المللی سازی آموزش عالی تفاوت دارد (Tayeb, 2016)، (Teichler, 2010) و برخی نیز صرفاً به شناسایی و بررسی شایستگی‌های اعضای هیأت علمی در دانشگاه‌های کلاسیک و معمول پرداخته‌اند، درحالی که بر اساس مأموریت‌ها و کارکردهای خاصی که برای دانشگاه کلاس جهانی تعریف شده است، انتظار می‌رود که اعضای هیأت علمی نیز جهت ایفای نقش اثربخش و پیشبرد مأموریت‌های دانشگاه کلاس جهانی، دارای مشخصات و شایستگی‌های خاصی باشند. اما تاکنون این مسئله به صورت نظام‌مند و علمی مورد مطالعه قرار نگرفته است. باین‌حال، نتایج اندک مطالعات موجود، از جمله پژوهش نظرزاده زارع و همکاران (Nazarzadeh Zare et al., 2016) نشان داد که مؤلفه‌های دانشگاه کلاس جهانی برای دانشگاه‌های جامع کشور در سطحی پائین تر از متوسط قرار دارند. همچنین برخی دیگر از پژوهش‌های مرتبط نیز حاکی از وجود ضعف در برخی از شایستگی‌ها، در بین اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های کشور است. چنانکه نتایج پژوهش فتحی و اجارگاه و همکاران (Fathi et al., 2011) و نظرزاده زارع (Nazarzadeh Zare, 2016) حاکی از این واقعیت بود که اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های کشور از لحاظ میزان آمادگی برای تعاملات و همکاری‌های بین‌المللی و آگاهی از جریان بین‌المللی علم و دانش در رشته خود، دانش میان‌رشته‌ای و فرارشته‌ای، مهارت نگارش و انتشار آکادمیک، مهارت پژوهش و پژوهشگری، شناخت فرهنگی و مهارت‌های ارتباطی اثربخش چندان در وضعیت مطلوبی قرار ندارند.

با وجود شواهدی قابل اتکا مبنی بر اهمیت نقش اعضای هیأت علمی در ساختن دانشگاه کلاس جهانی و نیز شواهد موجود مبنی بر وجود برخی ضعف و نقص‌ها و موانع، تاکنون پژوهش بخصوصی در خصوص الزامات قابلیت‌ی و شایستگی‌های مورد نیاز اعضای هیأت علمی دانشگاه کلاس جهانی صورت نپذیرفته است؛ لذا پژوهش حاضر به منظور پاسخگویی به این ضرورت انجام شده است. در سال‌های اخیر مطالعاتی در زمینه شایستگی‌های اعضای هیأت علمی صورت گرفته است که عموماً شایستگی‌های مورد نیاز اعضای هیأت علمی را جهت فعالیت در حرفه‌ی استادی در دانشگاهی با رسالت‌های کلاسیک آموزش و پژوهش مورد نظر قرار داده‌اند، این در حالی است که دانشگاه کلاس جهانی با ترسیم اهداف، مأموریت‌ها و رسالت‌های نوینی همچون اعتبار و تأثیرگذاری جهانی، همکاری و تعاملات بین‌المللی، انتقال دانش و خدمت به جامعه و تغییر رویکرد در آموزش و پژوهش، انتظارات و شایستگی‌های متفاوتی را از اعضای هیأت علمی می‌طلبد. پژوهشی که شاخص‌ها و مؤلفه‌های شایستگی اعضای هیأت علمی را با محوریت دانشگاه کلاس جهانی ترسیم نماید، در داخل و خارج از کشور صورت نگرفته است.

روش

این پژوهش از لحاظ هدف، از نوع کاربردی است؛ چراکه به دنبال بررسی مقایسه‌ای میزان همگرایی دانشگاه‌های ایرانی با الگوی شایستگی‌های اعضای هیأت علمی دانشگاه کلاس جهانی است. بر اساس، شیوه جمع‌آوری داده‌ها نیز، نوشتار حاضر پژوهش کمی از نوع پیمایشی است. از آنجاکه، با استفاده از پیمایش، به گردآوری داده‌های کمی اقدام شده است، لذا در طبقه‌ی کلی روش‌های تحقیق غیرآزمایشی قرار می‌گیرد. جامعه آماری این پژوهش، شامل تمامی اعضای هیأت علمی شاغل تمام‌وقت در دانشگاه‌های جامع سطح اول کشور در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بود. لازم به ذکر است که دلیل انتخاب جامعه اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های جامع سطح اول کشور این است که پژوهشگر به دنبال تبیین الگوی شایستگی اعضای هیأت علمی دانشگاه کلاس جهانی در یک بافت مناسب و واقع‌بینانه می‌باشد، بر مبنای ارائه گزارش سطح‌بندی دانشگاه‌ها و مؤسسات

آموزش عالی دولتی از سوی وزارت علوم تحقیقات و فناوری و با همکاری پایگاه استنادی علوم جهانی اسلام، که حاصل تجزیه و تحلیل اطلاعات معتبر جمع‌آوری شده حول معیارها و شاخص‌های دقیق می‌باشد، ۱۰ دانشگاه (اصفهان- تبریز- تربیت مدرس- تهران- شهید بهشتی- علامه طباطبایی- شیراز- فردوسی مشهد- شهید چمران اهواز- شهید باهنر کرمان)، در بین دانشگاه‌های جامع سطح اول کشور و با تراز عملکردی بین‌المللی و مأموریت توسعه مرزهای علم و فناوری و گسترش مرزهای دانش و کمک به رفع چالش‌های ملی تشخیص داده شدند. اخیراً نیز ارتقای ۵ دانشگاه برتر به تراز جهانی در دستور کار وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ایران قرار گرفته است. لذا اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌های جامع سطح اول کشور به‌عنوان جامعه‌ای مناسب جهت تبیین و بررسی شایستگی اعضای هیئت‌علمی کلاس جهانی انتخاب شدند.

لازم به ذکر است که در این پژوهش، از بین ۱۰ دانشگاه مذکور، با توجه به پراکندگی موجود و به جهت سهولت دسترسی، دانشگاه‌های جامع سطح اول شهر تهران مورد نظر قرار گرفتند و به این ترتیب، جامعه آماری پژوهش حاضر شامل تمامی اعضای هیئت‌علمی شاغل تمام‌وقت در دانشگاه‌های **تربیت مدرس، تهران، شهید بهشتی و علامه طباطبایی** می‌باشد، که مجموع اعضای هیئت‌علمی شاغل در دانشگاه‌های مذکور بر اساس آخرین آمار و اطلاعات اخذ شده از وزارت علوم تحقیقات و فناوری و نیز آمار و اطلاعات اخذ شده از هریک از دانشگاه فوق برابر با ۴۲۱۱ نفر بود. تعداد اعضای هیئت‌علمی به تفکیک هر دانشگاه نیز در جدول شماره (۲) آمده است:

جدول ۲. اطلاعات جامعه آماری پژوهش به تفکیک دانشگاه‌ها

دانشگاه	تعداد عضو هیأت علمی
دانشگاه تهران	۲۰۸۳
دانشگاه شهید بهشتی	۸۱۱
تربیت مدرس	۷۸۳
علامه طباطبایی	۵۳۴
مجموع	۴۲۱۱

جهت تعیین حجم نمونه از جامعه آماری موجود در این پژوهش، مراحل زیر صورت گرفت:
الف- برای تعیین حجم نمونه، از فرمول کوکران استفاده شد که به شرح زیر است:

$$n = \frac{N z^2 (p \times q)}{(N - 1) d^2 + z^2 (p \times q)} =$$

حجم نمونه = n

حجم جامعه آماری = N

مقدار متغیر نرمال واحد متناظر با سطح اطمینان $1 - \alpha = Z$

احتمال وجود صفت در جامعه آماری = p

احتمال عدم وجود صفت در جامعه آماری = q

مقدار اشتباه نمونه‌گیری = d

با توجه به فرمول فوق‌الذکر، ۳۵۲ نفر به عنوان نمونه بخش کمی پژوهش حاضر تعیین شدند.

ب- پس از تعیین حجم نمونه، برای نمونه‌گیری از جامعه آماری اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌های جامع سطح یک کشور در شهر تهران، با توجه به اینکه جامعه پژوهش از دانشگاه‌ها و همچنین و دانشکده‌های جداگانه‌ای تشکیل شده و عملاً دسترسی به تمام جامعه آماری دشوار است؛ لذا برای انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای استفاده شد. چراکه پژوهشگر مایل است نمونه پژوهشی را به گونه‌ای انتخاب کند که اطمینان یابد زیرگروه‌ها با همان نسبتی که در جامعه وجود دارند به‌عنوان نماینده جامعه، در نمونه نیز حضور داشته باشند؛ بنابراین به‌منظور حصول اطمینان از معرف بودن نمونه، انتخاب نمونه از هر یک از زیر حوزه‌ها از طریق روش نسبتی (نسبت به جامعه آماری هر طبقه) صورت گرفت. بدین منظور برای استخراج نمونه موردنظر از جامعه آماری اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌های جامع سطح یک کشور در شهر تهران اقدامات زیر صورت گرفت:

(۱) ابتدا چهار دانشگاه شامل دانشگاه‌های تربیت مدرس، تهران، شهید بهشتی و علامه طباطبایی طبق گزارش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به‌عنوان دانشگاه‌های جامع سطح یک کشور در شهر تهران تعیین شد.

(۲) پس از مشخص نمودن ۴ دانشگاه به‌عنوان دانشگاه‌های جامع سطح یک در شهر تهران، با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای - نسبتی، نمونه‌هایی از هر طبقه (دانشگاه)، انتخاب شد؛ به‌عبارت‌دیگر، اعضای هیئت‌علمی در هر طبقه، با توجه به نسبت اعضای آن طبقه به کل جامعه مورد پژوهش، از طریق روش نسبتی انتخاب می‌شوند. بدین‌صورت که در ابتدا برای برآورد نسبت تعداد نمونه انتخابی از هر طبقه (حوزه) از فرمول زیر استفاده خواهد شد (Gall et al., 1996).

$$PK = NK \div N$$

NK = تعداد کل افراد طبقه K ام

N = تعداد کل افراد جامعه

PK = نسبت افراد طبقه K ام به کل افراد جامعه

پس از برآورد نسبت نمونه انتخابی از هر طبقه (دانشگاه)، به برآورد تعداد دقیق افراد نمونه برای هر طبقه بر پایه فرمول زیر اقدام شد.

$$nK = n \times N$$

nK = تعداد نمونه انتخابی از طبقه K ام

n = تعداد نمونه موردنظر

PK = نسبت افراد طبقه K ام به کل جامعه

بر اساس فرمول و رویه فوق، تعداد نمونه انتخابی از هر طبقه (دانشگاه) به شرح جدول (۳) می‌باشد.

جدول ۳. برآورد نمونه انتخابی از هر طبقه (دانشگاه)

دانشگاه	تعداد عضو هیأت علمی	نسبت اعضای هر طبقه نسبت به کل جامعه	تعداد نمونه انتخابی از هر طبقه
دانشگاه تهران	۲۰۸۳	$2083 \div 4211 = 0/494$	$352 \times 0/494 = 174$
دانشگاه شهید بهشتی	۸۱۱	$811 \div 4211 = 0/192$	$352 \times 0/192 = 68$
تربیت مدرس	۷۸۳	$783 \div 4211 = 0/185$	$352 \times 0/185 = 65$
علامه طباطبایی	۵۳۴	$534 \div 4211 = 0/126$	$352 \times 0/126 = 45$
مجموع	۴۲۱۱	۱۰۰	۳۵۲

۳) همچنین، با توجه به اینکه هر یک از طبقه‌ها (دانشگاه‌ها) نیز، خود از پردیس‌ها و دانشکده‌های جداگانه‌ای تشکیل شده، جهت سهولت دسترسی، این فرمول و رویه برای هر یک از طبقات نیز جداگانه به کار گرفته شد.

۴) پس از اینکه تعداد نمونه نسبت به هر طبقه (دانشگاه) و زیرطبقه‌ها (حوزه‌ها و دانشکده‌های هر دانشگاه) مشخص شد، آنگاه با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده، تعداد افراد مورد نیاز از هر گروه (دانشگاه) به نسبت انتخاب شدند.

جهت گردآوری داده‌ها، از پرسشنامه شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی فرزانه و همکاران (Farzaneh et al., 2022) استفاده شد. این پرسشنامه شامل ۱۳ مولفه (برتری/پویایی علمی؛ توانمندی تدریس؛ خود توسعه‌ای؛ آزادی علمی؛ برتری/پویایی پژوهشی؛ سواد رایانه‌ای؛ روابط انسانی؛ قابلیت رهبری؛ برونگرایی علمی؛ شهروندی جهانی؛ هوش فرهنگی؛ اخلاق حرفه‌ای و ویژگی‌های شناختی و شخصیتی) مولفه و ۹۷ گویه می‌باشد.

در پژوهش حاضر، روایی پرسشنامه با استفاده از روش‌های روایی صوری و محتوایی مورد ارزیابی قرار گرفت. در خصوص روایی صوری و محتوایی پرسشنامه، پس از نظر خواهی و مشورت با تنی چند از خبرگان مورد تأیید قرار گرفت. همچنین، جهت ارزیابی پایایی پرسشنامه، از آزمون ضریب آفای کرونباخ استفاده شد که نتایج تحلیل آماری اجرای آزمایشی بر روی ۳۰ نفر از اعضای هیئت علمی نمونه پژوهش در جدول شماره (۴) گزارش شده است:

جدول ۴. آلفای کرونباخ پرسشنامه پژوهش

متغیر	ضریب آلفای کرونباخ
مجموع شایستگی‌ها	۰/۹۸۸
آزادی علمی	۰/۸۹۰
اخلاق حرفه‌ای	۰/۹۴۷
برتری علمی	۰/۹۵۹
برتری پژوهشی	۰/۹۰۵
برونگرایی علمی	۰/۹۴۲
توانمندی تدریس	۰/۹۲۳
خود توسعه‌ای	۰/۹۱۴
روابط انسانی	۰/۹۰۷
سواد رایانه	۰/۸۴۷
شناختی	۰/۹۴۸
شهروندی جهانی	۰/۹۱۹
قابلیت رهبری	۰/۹۸۲
هوش فرهنگی	۰/۹۱۷

همانطور که در جدول شماره (۵) مشاهده می‌شود، ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده برای مؤلفه‌های تشکیل دهنده شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی، بیشتر از ۰/۷ می‌باشد؛ که بیانگر قابلیت اعتماد بالای عوامل اصلی و مؤلفه‌های مورد بررسی می‌باشد. پس از تأیید روایی و پایایی پرسشنامه، فرم نهایی آن جهت اجرا در بین نمونه پژوهش (اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های جامع سطح اول تهران) به سه شیوه طراحی گردید. در شیوه اول پرسشنامه تحت وب و با استفاده از

نرم افزار گوگل داکس^۱ طراحی گردید، در شیوه دوم پرسشنامه بصورت الکترونیکی و در محیط ورد طراحی گردید، و نهایتاً در شیوه سوم پرسشنامه بصورت چاپی طراحی گردید. پس از طراحی پرسشنامه به سه شیوه فوق، پژوهشگر اقدام به توزیع پرسشنامه تحت وب و الکترونیکی، بین اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های تهران، شهید بهشتی، تربیت مدرس و علامه طباطبایی از طریق ایمیل کرد؛ همچنین، جهت تسریع در جمع آوری اطلاعات، با مراجعه حضوری، اقدام به توزیع نسخه چاپی پرسشنامه در بین اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های مذکور نمود. لازم به ذکر است که با توجه به احتمال عدم بازگشت و یا نقص در تکمیل پرسشنامه‌ها، تعداد ۳۰ پرسشنامه بیشتر از میزان موردنظر توزیع شد. در نهایت پس از گذشت ۶ ماه، تعداد ۳۵۲ پرسشنامه اخذ شد و جهت تحلیل نهایی وارد نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۱۹ گردید.

در این تحقیق برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش کمی، از دو روش آمار توصیفی و استنباطی شد. در بخش توصیفی شاخص‌های گرایش به مرکز مانند میانگین و شاخص‌های پراکندگی مانند انحراف معیار، واریانس و... همچنین سایر شاخص‌ها مانند فراوانی و درصد استفاده خواهد شد. در بخش کمی پژوهش، با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۹ از روش‌های آماری استنباطی استفاده شد. در بخش استنباطی، برای تعیین قابلیت اعتماد ابزار اندازه‌گیری از روش ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. همچنین، برای تعیین نوع آزمون‌های بخش کمی باید نرمال یا غیرنرمال بودن متغیر مشخص می‌شد؛ لذا از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف به این منظور استفاده شد.

یافته‌ها

جهت پاسخگویی به سوال‌های پژوهش، با توجه به نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف و نرمال بودن متغیر، از آزمون‌های پارامتریک شامل تی تک‌نمونه‌ای، فریدمن و تحلیل واریانس یک‌راهه استفاده شد.

وضعیت موجود شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران چگونه است؟

به منظور بررسی وضعیت هر یک از پارامترهای مربوط به شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران، از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده شده است؛ که نتایج آن در جدول شماره (۵) ارائه گردیده است. با توجه به نتایج به دست آمده، وضعیت کلی شایستگی‌های اعضای هیئت علمی تفاوت معناداری با میانگین فرضی (نظری) دارد و این نتایج گویای این است که وضعیت شایستگی‌ها به صورت کلی در حد بالاتر از متوسط قرار دارد. همچنین نتایج آزمون تی بصورت تفکیک شده نشان می‌دهد که میانگین نمرات شایستگی‌های برتری پژوهشی، سواد رایانه‌ای، روابط انسانی، هوش فرهنگی، اخلاق حرفه‌ای، ویژگی‌های شناختی و شخصیتی بالاتر از میانگین ابزار پژوهش، میانگین نمرات شایستگی‌های برتری/پویایی علمی، آزادی علمی، خود توسعه‌ای، توانمندی تدریس، برونگرایی علمی و قابلیت رهبری نزدیک به میانگین و همچنین شایستگی شهروندی جهانی کمتر از میانگین ابزار پژوهش می‌باشد.

¹. Google docs

جدول ۵. تعیین وضعیت شایستگی‌های اعضای هیئت علمی (میانگین نظری = ۳)*

مؤلفه‌ها	شاخص‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار t	تفاوت میانگین‌ها	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
برتری/پویایی علمی	۳.۰۲	۰.۷۷	۰.۵۱	۰.۰۲	۳۵۱	۰.۶۱	
توانمندی تدریس	۳.۱۲	۰.۸۹	۲.۵۷	۰.۱۲	۳۵۱	۰.۰۱	
خود توسعه‌ای	۳.۰۷	۰.۸۲	۱.۶۸	۰.۰۷	۳۵۱	۰.۰۹	
آزادی علمی	۳.۰۲	۰.۸۳	۴.۵۲	۰.۰۲	۳۵۱	۰.۰۰	
برتری/پویایی پژوهشی	۳.۳۰	۰.۷۱	۸.۰۴	۰.۳۰	۳۵۱	۰.۰۰	
سواد رایانه‌ای	۳.۳۱	۰.۶۹	۸.۳۱	۰.۳۱	۳۵۱	۰.۰۰	
روابط انسانی	۳.۱۹	۰.۸۱	۴.۳۷	۰.۱۹	۳۵۱	۰.۰۰	
قابلیت رهبری	۳.۰۲	۰.۹۰	۰.۴۵	۰.۰۲	۳۵۱	۰.۶۵	
برونگرایی علمی	۳.۱۱	۰.۸۸	۲.۴۱	۰.۱۱	۳۵۱	۰.۰۱	
شهروندی جهانی	۲.۶۹	۰.۸۴	-۶.۷۸	-۰.۳۱	۳۵۱	۰.۰۰	
هوش فرهنگی	۳.۱۹	۰.۷۸	۴.۶۳	۰.۱۹	۳۵۱	۰.۰۰	
اخلاق حرفه‌ای	۳.۵۰	۰.۷۹	۱۱.۹۳	۰.۵۰	۳۵۱	۰.۰۰	
ویژگی‌های شناختی و شخصیتی	۳.۴۸	۰.۶۹	۱۳.۱۹	۰.۴۸	۳۵۱	۰.۰۰	
مجموع شایستگی‌ها	۳.۲۱	۰.۶۳	۶.۴۴	۰.۲۱	۳۵۱	۰.۰۰	

«آیا بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران از لحاظ شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه

کلاس جهانی تفاوت معنی داری وجود دارد؟»

جهت بررسی تفاوت شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران (تهران، تربیت مدرس، شهید بهشتی، علامه طباطبایی) از آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه (F) استفاده شد.

الف) بررسی تفاوت شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران

با توجه به جدول (۶)، وضعیت شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران تفاوت معناداری دارند؛ برای اینکه مشخص شود بین کدام یک از دانشگاه‌ها تفاوت معناداری وجود دارد از آزمون تعقیبی شفه استفاده گردید.

جدول ۶. آزمون تحلیل واریانس تک راهه جهت بررسی تفاوت شایستگی‌های اعضای هیئت علمی در دانشگاه‌های جامع سطح اول

Sig	F	MS	Df	SS	مجموع شایستگی‌ها
۰/۰۰	۲۹.۱۰	۹.۵۵	۳	۲۸.۶۶	بین گروه‌ها
		۰.۳۲۸	۳۴۸	۱۱۴.۲۴	درون گروه‌ها
			۳۵۱	۱۴۲.۹۰	جمع کل

جدول ۷. آزمون تعقیبی شفه برای مقایسه شایستگی‌ها در بین دانشگاه‌های جامع سطح اول شهر تهران

شایستگی‌های اعضای هیئت علمی	گروه	تفاوت میانگین‌ها	خطای استاندارد	سطح معنی‌داری
تهران	علامه طباطبایی	۰.۷۸	۰.۰۹	۰.۰۰
	شهید بهشتی	۰.۴۶	۰.۰۸	۰.۰۰
	تربیت مدرس	۰.۴۰	۰.۰۸	۰.۰۰
علامه طباطبایی	شهید بهشتی	-۰.۳۱	۰.۱۱	۰.۰۴
	تربیت مدرس	-۰.۳۸	۰.۱۱	۰.۰۰
تربیت مدرس	بهشتی	۰.۰۶	۰.۰۹	۰.۹۲

با توجه به نتایج جدول فوق بین دانشگاه تهران با دانشگاه‌های علامه طباطبایی، شهید بهشتی و تربیت مدرس از نظر وضعیت موجود شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی تفاوت معناداری وجود دارد؛ بدین معنی که شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران نسبت به دانشگاه‌های دیگر در سطح مطلوب‌تری قرار دارد. همچنین بین شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی و دانشگاه‌های شهید بهشتی نیز تفاوت معنی وجود دارد که دانشگاه علامه شایستگی پایین‌تری نسبت به دانشگاه‌های دیگر دارد و در نهایت بین شایستگی‌های دانشگاه شهید بهشتی و تربیت مدرس تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

ب) بررسی تفاوت شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران به تفکیک هر شایستگی

شایستگی برتری علمی

با توجه به جدول (۸)، وضعیت شایستگی برتری علمی در بین اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران با یکدیگر تفاوت معناداری دارند؛ برای اینکه مشخص شود بین کدام یک از دانشگاه‌ها در خصوص وضعیت شایستگی برتری علمی تفاوت معناداری وجود دارد از آزمون تعقیبی شفه استفاده گردید.

جدول ۸. آزمون تحلیل واریانس تک راه جهت بررسی تفاوت شایستگی برتری علمی در دانشگاه‌های جامع

Sig	F	MS	Df	SS	شایستگی برتری علمی
۰.۰۰	۲۰.۷۵	۱۰.۶۳	۳	۳۱.۹۰	بین گروه‌ها
		۰.۵۱	۳۴۸	۱۷۸.۲۹	درون گروه‌ها
			۳۵۱	۲۱۰.۲۰	جمع کل

جدول ۹. آزمون تعقیبی شفه برای مقایسه تفاوت دانشگاه‌ها بر حسب شایستگی برتری علمی

شایستگی‌های اعضای هیئت علمی	گروه	تفاوت میانگین‌ها	خطای استاندارد	سطح معنی‌داری
تهران	علامه طباطبایی	۰.۸۴	۰.۱۱	۰.۰۰
	شهید بهشتی	۰.۴۹	۰.۱۰	۰.۰۰

۰.۰۰	۰.۱۰	۰.۳۹	تربیت مدرس	
۰.۰۸	۰.۱۳	-۰.۳۵	شهید بهشتی	علامه طباطبایی
۰.۰۰	۰.۱۳	-۰.۴۵	تربیت مدرس	
۰.۹۲	۰.۱۲	۰.۰۹	بهشتی	تربیت مدرس

با توجه به نتایج جدول فوق بین دانشگاه تهران با دانشگاه‌های علامه طباطبایی، شهید بهشتی و تربیت مدرس از نظر وضعیت موجود شایستگی برتری علمی اعضای هیئت علمی تفاوت معناداری وجود دارد، بدین معنی که شایستگی برتری علمی اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران نسبت به دانشگاه‌های دیگر در سطح مطلوب‌تری قرار دارد. همچنین بین شایستگی برتری علمی اعضای هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی و دانشگاه‌های شهید بهشتی و تربیت مدرس نیز تفاوت معنی‌داری وجود دارد؛ به این معنی که اساتید دانشگاه علامه، از شایستگی پایین‌تری نسبت به دانشگاه‌های دیگر برخوردارند و در نهایت بین شایستگی‌های دانشگاه شهید بهشتی و تربیت مدرس تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

شایستگی توانمندی تدریس

با توجه به جدول (۱۰) مشاهده می‌شود وضعیت شایستگی توانمندی تدریس اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران با یکدیگر تفاوت معناداری دارند؛ برای اینکه مشخص شود بین کدامیک از دانشگاه‌ها با توانمندی تدریس تفاوت معناداری وجود دارد از آزمون تعقیبی شفه استفاده گردید.

جدول ۱۰. آزمون تحلیل واریانس تک راه جهت بررسی تفاوت شایستگی توانمندی تدریس در دانشگاه‌های جامع

Sig	F	MS	Df	SS	شایستگی توانمندی تدریس
		۸.۸۳	۳	۲۶.۵۰	بین گروه‌ها
۰.۰۰	۱۳.۵۵	۰.۶۵	۳۴۸	۲۲۶.۷۵	دانشگاه‌های جامع
			۳۵۱	۲۵۳.۲۶	جمع کل

جدول ۱۱. آزمون تعقیبی شفه برای مقایسه دانشگاه‌ها بر حسب توانمندی تدریس

سطح معنی‌داری	خطای استاندارد	تفاوت میانگین‌ها	گروه	شایستگی‌های اعضای هیئت علمی
۰.۰۰	۰.۱۳	۰.۷۱	علامه طباطبایی	تهران
۰.۰۰	۰.۱۱	۰.۵۱	شهید بهشتی	
۰.۰۱	۰.۱۱	۰.۳۹	تربیت مدرس	
۰.۶۳	۰.۱۵	-۰.۲۰	شهید بهشتی	علامه طباطبایی
۰.۲۳	۰.۱۵	-۰.۳۲	تربیت مدرس	
۰.۸۶	۰.۱۴	۰.۱۱	بهشتی	

با توجه به نتایج جدول (۱۱) بین دانشگاه تهران با دانشگاه‌های علامه طباطبایی، شهید بهشتی و تربیت مدرس از نظر وضعیت موجود شایستگی توانمندی تدریس اعضای هیئت علمی تفاوت معناداری وجود دارد، بدین معنی که شایستگی توانمندی تدریس

اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران نسبت به دانشگاه‌های دیگر در سطح مطلوب تری قرار دارد. همچنین بین شایستگی برتری علمی اعضای هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی، دانشگاه شهید بهشتی و تربیت مدرس تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

شایستگی خود توسعه‌ای

با توجه به جدول (۱۲) مشاهده می‌شود وضعیت شایستگی خود توسعه‌ای اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران با یکدیگر تفاوت معناداری دارند؛ برای اینکه مشخص شود بین کدامیک از دانشگاه‌ها با وضعیت شایستگی خود توسعه‌ای تفاوت معناداری وجود دارد از آزمون تعقیبی شفه استفاده گردید.

جدول ۱۲. آزمون تحلیل واریانس تک راه جهت بررسی تفاوت شایستگی خود توسعه‌ای در دانشگاه‌های جامع

Sig	F	MS	Df	SS	شایستگی خود توسعه‌ای
		۱۱.۲۶	۳	۳۳.۷۹	بین گروه‌ها
۰.۰۰	۱۹.۳۱	۰.۵۸	۳۴۸	۲۰۳.۰۰	درون گروه‌ها
			۳۵۱	۲۳۶.۸۰	جمع کل

جدول ۱۳. آزمون تعقیبی شفه برای مقایسه خود توسعه‌ای برحسب دانشگاه‌ها

شایستگی‌های اعضای هیئت علمی	گروه	تفاوت میانگین‌ها	خطای استاندارد	سطح معنی‌داری
تهران	علامه طباطبایی	۰.۹۱	۰.۱۲	۰.۰۰
	شهید بهشتی	۰.۳۹	۰.۱۰	۰.۰۰
	تربیت مدرس	۰.۴۰	۰.۱۱	۰.۰۰
علامه طباطبایی	شهید بهشتی	-۰.۵۲	۰.۱۳	۰.۰۰
	تربیت مدرس	-۰.۵۱	۰.۱۳	۰.۰۰
تربیت مدرس	بهشتی	-۰.۰۱	۰.۱۲	۱

با توجه به نتایج جدول (۱۳)، بین دانشگاه تهران با دانشگاه‌های علامه طباطبایی، شهید بهشتی و تربیت مدرس از نظر وضعیت موجود شایستگی خود توسعه‌ای اعضای هیئت علمی تفاوت معناداری وجود دارد، بدین معنی که شایستگی خود توسعه‌ای اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران نسبت به دانشگاه‌های دیگر در سطح مطلوب تری قرار دارد. همچنین بین شایستگی خود توسعه‌ای اعضای هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های شهید بهشتی و تربیت مدرس نیز تفاوت معنی وجود دارد که دانشگاه علامه شایستگی پایینتری نسبت به دانشگاه‌های دیگر دارد و در نهایت بین شایستگی‌های دانشگاه شهید بهشتی و تربیت مدرس تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

شایستگی آزادی علمی

با توجه به جدول (۱۴)، وضعیت شایستگی آزادی علمی اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران با یکدیگر تفاوت معناداری دارند؛ برای اینکه مشخص شود بین کدامیک از دانشگاه‌ها با وضعیت شایستگی آزادی علمی تفاوت معناداری وجود دارد از آزمون تعقیبی شفه استفاده گردید.

جدول ۱۴. آزمون تحلیل واریانس تک راهه جهت بررسی تفاوت شایستگی آزادی علمی در دانشگاه‌های جامع

Sig	F	MS	Df	SS	شایستگی آزادی علمی
		۱۰.۸۱	۳	۳۲.۴۲	بین گروه‌ها
۰.۰۰۰	۱۷.۵۲	۰.۶۱	۳۴۸	۲۱۴.۷۱	درون گروه‌ها
			۳۵۱	۲۴۷.۱۴	جمع کل

جدول ۱۵. آزمون تعقیبی شفه برای مقایسه آزادی علمی برحسب دانشگاه‌ها

سطح معنی داری	خطای استاندارد	تفاوت میانگین‌ها	گروه	شایستگی آزادی علمی
۰.۰۰۰	۰.۱۳	۰.۷۶	علامه طباطبایی	تهران
۰.۰۰۰	۰.۱۱	۰.۵۸	شهید بهشتی	
۰.۰۰۰	۰.۱۱	۰.۴۴	تربیت مدرس	
۰.۰۶۹	۰.۱۳	-۰.۱۸	شهید بهشتی	علامه طباطبایی
۰.۲۰	۰.۱۳	-۰.۳۲	تربیت مدرس	
۰.۷۶	۰.۱۳	۰.۱۴	بهشتی	تربیت مدرس

با توجه به نتایج جدول (۱۵)، بین دانشگاه تهران با دانشگاه‌های علامه طباطبایی، شهید بهشتی و تربیت مدرس از نظر وضعیت موجود شایستگی آزادی علمی اعضای هیئت علمی تفاوت معناداری وجود دارد؛ بدین معنی که، شایستگی آزادی علمی اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران نسبت به دانشگاه‌های دیگر در سطح مطلوب‌تری قرار دارد. همچنین بین شایستگی آزادی علمی اعضای هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی، تربیت مدرس و دانشگاه‌های شهید بهشتی نیز تفاوت معنی وجود ندارد.

شایستگی برتری پژوهشی

با توجه به جدول (۱۶)، وضعیت شایستگی برتری پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران با یکدیگر تفاوت معناداری دارند؛ برای اینکه مشخص شود بین کدامیک از دانشگاه‌ها با وضعیت شایستگی برتری پژوهشی تفاوت معناداری وجود دارد از آزمون تعقیبی شفه استفاده گردید.

جدول ۱۶. آزمون تحلیل واریانس تک راهه جهت بررسی تفاوت شایستگی برتری پژوهشی در دانشگاه‌های جامع

Sig	F	MS	Df	SS	شایستگی برتری پژوهشی
		۸.۶۴	۳	۲۵.۹۳	بین گروه‌ها
۰.۰۰۰	۱۹.۴۲	۰.۴۴	۳۴۸	۱۵۴.۸۴	درون گروه‌ها
			۳۵۱	۱۸۰.۷۷	جمع کل

جدول ۱۷. آزمون تعقیبی شفه برای مقایسه برتری پژوهشی برحسب دانشگاه‌ها

سطح معنی داری	خطای استاندارد	تفاوت میانگین‌ها	گروه	شایستگی برتری پژوهشی
۰.۰۰۰	۰.۱۱	۰.۷۱	علامه طباطبایی	تهران
۰.۰۰۰	۰.۰۹	۰.۴۷	شهید بهشتی	

۰.۰۰	۰.۰۹	۰.۴۲	تربیت مدرس	
۰.۳۰	۰.۱۲	-۰.۲۴	شهید بهشتی	علامه طباطبایی
۰.۱۶	۰.۱۲	-۰.۲۹	تربیت مدرس	
۰.۹۸	۰.۱۲	-۰.۰۱	بهشتی	تربیت مدرس

با توجه به نتایج جدول (۱۷)، بین دانشگاه تهران با دانشگاه‌های علامه طباطبایی، شهید بهشتی و تربیت مدرس از نظر وضعیت موجود شایستگی برتری پژوهشی اعضای هیئت علمی تفاوت معناداری وجود دارد، بدین معنی که شایستگی برتری پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران نسبت به دانشگاه‌های دیگر در سطح مطلوب‌تری قرار دارد. همچنین بین شایستگی برتری پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی، تربیت مدرس و دانشگاه‌های شهید بهشتی نیز تفاوت معنی وجود ندارد.

شایستگی سواد رایانه‌ای

با توجه به جدول (۱۸) مشاهده می‌شود وضعیت شایستگی سواد رایانه‌ای اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران با یکدیگر تفاوت معناداری دارند؛ برای اینکه مشخص شود بین کدامیک از دانشگاه‌ها با وضعیت شایستگی سواد رایانه‌ای تفاوت معناداری وجود دارد از آزمون تعقیبی شفه استفاده گردید.

جدول ۱۸. آزمون تحلیل واریانس تک راه جهت بررسی تفاوت شایستگی سواد رایانه‌ای در دانشگاه‌های جامع

Sig	F	MS	Df	SS	شایستگی سواد رایانه‌ای
		۴.۹۷	۳	۱۴.۹۳	بین گروه‌ها
۰.۰۰	۶.۶۷	۰.۷۴	۳۴۸	۲۵۹.۴۲	درون گروه‌ها
			۳۵۱	۲۷۴.۳۴	جمع کل

جدول ۱۹. آزمون تعقیبی شفه برای مقایسه سواد رایانه‌ای برحسب دانشگاه‌ها

سطح معنی‌داری	خطای استاندارد	تفاوت میانگین‌ها	گروه	شایستگی‌های اعضای هیئت علمی
۰.۰۰	۰.۱۴	۰.۶۱	علامه طباطبایی	تهران
۰.۳۷	۰.۱۲	۰.۲۱	شهید بهشتی	
۰.۱۵	۰.۱۲	۰.۲۸	تربیت مدرس	
۰.۱۳	۰.۱۶	-۰.۳۹	شهید بهشتی	علامه طباطبایی
۰.۲۸	۰.۱۶	-۰.۳۲	تربیت مدرس	
۰.۹۷	۰.۱۴	-۰.۰۶	بهشتی	

با توجه به نتایج جدول (۱۹)، تنها بین دانشگاه تهران با دانشگاه علامه طباطبایی از نظر وضعیت موجود شایستگی سواد رایانه‌ای اعضای هیئت علمی تفاوت معناداری وجود دارد، بدین معنی که شایستگی سواد رایانه‌ای اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران نسبت به دانشگاه علامه طباطبایی در سطح مطلوب‌تری قرار دارد. و بین شایستگی سواد رایانه‌ای اعضای هیئت علمی

دانشگاه تهران با سایر دانشگاه‌ها (بهشتی و تربیت مدرس) تفاوت معنی داری وجود ندارد و همچنین، بین سه دانشگاه علامه طباطبایی، شهید بهشتی و تربیت مدرس نیز تفاوت معنی داری یافت نشد.

شایستگی روابط انسانی

با توجه به جدول (۲۰)، وضعیت شایستگی روابط انسانی اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران با یکدیگر تفاوت معناداری دارند؛ برای اینکه مشخص شود بین کدامیک از دانشگاه‌ها با وضعیت شایستگی روابط انسانی تفاوت معناداری وجود دارد از آزمون تعقیبی شفه استفاده گردید.

جدول ۲۰. آزمون تحلیل واریانس تک راه جهت بررسی تفاوت شایستگی روابط انسانی در دانشگاه‌های جامع

Sig	F	MS	Df	SS	شایستگی روابط انسانی
		۹.۰۴	۳	۲۷.۱۳	بین گروه‌ها
۰.۰۰	۱۵.۱۴	۰.۵۹	۳۴۸	۲۰۷.۸۷	درون گروه‌ها
			۳۵۱	۲۳۵.۰۱	جمع کل

جدول ۲۱. آزمون تعقیبی شفه برای مقایسه روابط انسانی برحسب دانشگاه‌ها

شایستگی روابط انسانی	گروه	تفاوت میانگین‌ها	خطای استاندارد	سطح معنی داری
تهران	علامه طباطبایی	۰.۷۵	۰.۱۲	۰.۰۰
	شهید بهشتی	۰.۴۹	۰.۱۱	۰.۰۰
	تربیت مدرس	۰.۳۷	۰.۱۱	۰.۰۱
علامه طباطبایی	شهید بهشتی	-۰.۲۶	۰.۱۴	۰.۳۷
	تربیت مدرس	-۰.۳۸	۰.۱۳	۰.۰۹
تربیت مدرس	بهشتی	۰.۱۲	۰.۱۳	۰.۸۴

با توجه به نتایج جدول (۲۱)، بین دانشگاه تهران با دانشگاه‌های علامه طباطبایی، شهید بهشتی و تربیت مدرس از نظر وضعیت موجود شایستگی روابط انسانی اعضای هیئت علمی تفاوت معناداری وجود دارد؛ بدین معنی که شایستگی روابط انسانی اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران نسبت به دانشگاه‌های دیگر در سطح مطلوب تری قرار دارد. همچنین بین شایستگی روابط انسانی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های علامه طباطبایی، تربیت مدرس و دانشگاه‌های شهید بهشتی نیز تفاوت معنی داری وجود ندارد.

شایستگی قابلیت رهبری

با توجه به جدول (۲۲)، وضعیت شایستگی قابلیت رهبری اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران با یکدیگر تفاوت معناداری دارند؛ برای اینکه مشخص شود بین کدامیک از دانشگاه‌ها با وضعیت شایستگی قابلیت رهبری تفاوت معناداری وجود دارد از آزمون تعقیبی شفه استفاده گردید.

جدول ۲۲. آزمون تحلیل واریانس تک راهه جهت بررسی تفاوت بین شایستگی قابلیت رهبری در دانشگاه‌های جامع

Sig	F	MS	Df	SS	شایستگی قابلیت رهبری
		۱۵.۱۵	۳	۳۳.۴۶	بین گروه‌ها
.۰۰۰	۱۵.۳۸	۰.۷۲	۳۴۸	۲۵۲.۲۵	درون گروه‌ها
			۳۵۱	۲۸۵.۷۲	جمع کل

جدول ۲۳. آزمون تعقیبی شفه برای مقایسه قابلیت رهبری برحسب دانشگاه‌ها

سطح معنی داری	خطای استاندارد	تفاوت میانگین‌ها	گروه	شایستگی قابلیت رهبری
.۰۰۰	۰.۱۴	۰.۸۹	علامه طباطبایی	تهران
.۰۰۰	۰.۱۲	۰.۴۷	شهید بهشتی	
.۰۰۴	۰.۱۲	۰.۳۵	تربیت مدرس	
.۰۰۹	۰.۱۶	-۰.۴۱	شهید بهشتی	علامه طباطبایی
.۰۰۱	۰.۱۶	-۰.۵۳	تربیت مدرس	
.۰۸۸	۰.۱۴	۰.۱۱	بهشتی	تربیت مدرس

با توجه به نتایج جدول (۲۳)، بین دانشگاه تهران با دانشگاه‌های علامه طباطبایی، شهید بهشتی و تربیت مدرس از نظر وضعیت موجود شایستگی قابلیت رهبری اعضای هیئت علمی تفاوت معناداری وجود دارد؛ بدین معنی که شایستگی قابلیت رهبری اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران نسبت به دانشگاه‌های دیگر در سطح مطلوب‌تری قرار دارد. همچنین بین شایستگی قابلیت رهبری اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های تربیت مدرس و علامه طباطبایی تفاوت معنی داری وجود دارد، به این صورت که شایستگی اعضای هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس در سطح بالاتری قرار دارد و بین دانشگاه شهید بهشتی و علامه طباطبایی و همچنین شهید بهشتی و تربیت مدرس تفاوت معنی داری یافت نشد.

شایستگی برونگرایی علمی

همانطور که در جدول (۲۴) مشاهده می‌شود وضعیت شایستگی برونگرایی علمی اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران با یکدیگر تفاوت معناداری دارند؛ برای اینکه مشخص شود بین کدام یک از دانشگاه‌ها با وضعیت شایستگی برونگرایی علمی تفاوت معناداری وجود دارد از آزمون تعقیبی شفه استفاده گردید.

جدول ۲۴. آزمون تحلیل واریانس تک راهه جهت بررسی تفاوت شایستگی برونگرایی علمی در دانشگاه‌های جامع

Sig	F	MS	Df	SS	شایستگی برونگرایی علمی
		۸.۵۸	۳	۲۵.۷۳	بین گروه‌ها
.۰۰۰	۲۰.۴۳	۰.۴۲	۳۴۸	۱۴۶.۱۸	درون گروه‌ها
			۳۵۱	۱۷۱.۹۳	جمع کل

جدول ۲۵. آزمون تعقیبی شفه برای مقایسه برونگرایی علمی برحسب دانشگاه‌ها

شایستگی برونگرایی علمی	گروه	تفاوت میانگین‌ها	خطای استاندارد	سطح معنی‌داری
تهران	علامه طباطبایی	۰.۷۵	۰.۱۰	۰.۰۰
	شهید بهشتی	۰.۴۴	۰.۰۹	۰.۰۰
	تربیت مدرس	۰.۳۵	۰.۰۹	۰.۰۰
علامه طباطبایی	شهید بهشتی	-۰.۳۰	۰.۱۲	۰.۱۱
	تربیت مدرس	-۰.۳۹	۰.۱۲	۰.۰۲
تربیت مدرس	بهشتی	۰.۰۹	۰.۱۱	۰.۸۸

با توجه به نتایج جدول (۲۵)، بین دانشگاه تهران با دانشگاه‌های علامه طباطبایی، شهید بهشتی و تربیت مدرس از نظر وضعیت موجود شایستگی برونگرایی علمی اعضای هیئت علمی تفاوت معناداری وجود دارد؛ بدین معنی که شایستگی برونگرایی علمی اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران نسبت به دانشگاه‌های دیگر در سطح مطلوب‌تری قرار دارد. همچنین بین شایستگی برونگرایی علمی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های تربیت مدرس و علامه طباطبایی تفاوت معنی‌داری دارد، که شایستگی اعضای هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس در سطح بالاتری قرار دارد، در حالیکه تفاوت بین شهید بهشتی و علامه معنی‌دار نبود. و نهایتاً بین دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه‌های علامه طباطبایی و تربیت مدرس تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

شایستگی شهروند جهانی

با توجه به جدول (۲۶)، وضعیت شایستگی شهروند جهانی اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران با یکدیگر تفاوت معناداری دارند؛ برای اینکه مشخص شود بین کدامیک از دانشگاه‌ها با وضعیت شایستگی شهروند جهانی تفاوت معناداری وجود دارد از آزمون تعقیبی شفه استفاده گردید.

جدول ۲۶. آزمون تحلیل واریانس تک راه جهت بررسی تفاوت شایستگی شهروند جهانی در دانشگاه‌های جامع

Sig	F	MS	Df	SS	شایستگی برونگرایی علمی
۰.۰۰	۲۳.۰۳	۱۵.۳۷	۳	۴۶.۱۲	بین گروه‌ها
		۰.۶۶	۳۴۸	۲۳۲.۳۳	درون گروه‌ها
			۳۵۱	۲۷۸.۴۶	جمع کل

جدول ۲۷. آزمون تعقیبی شفه برای مقایسه شهروند جهانی برحسب دانشگاه‌ها

شایستگی شهروند جهانی	گروه	تفاوت میانگین‌ها	خطای استاندارد	سطح معنی‌داری
تهران	علامه طباطبایی	۱.۰۷	۰.۱۳	۰.۰۰
	شهید بهشتی	۰.۴۸	۰.۱۱	۰.۰۰
	تربیت مدرس	۰.۴۲	۰.۱۱	۰.۰۰
علامه طباطبایی	شهید بهشتی	-۰.۵۹	۰.۱۵	۰.۱۱
	تربیت مدرس	-۰.۶۵	۰.۱۵	۰.۰۰

۰.۹۸	۰.۱۴	۰.۰۵	بهشتی	تربیت مدرس

با توجه به نتایج جدول (۲۷)، بین دانشگاه تهران با دانشگاه‌های علامه طباطبایی، شهیدبهشتی و تربیت مدرس از نظر وضعیت موجود شایستگی شهروند جهانی اعضای هیئت علمی تفاوت معناداری وجود دارد بدین معنی که شایستگی شهروند جهانی اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران نسبت به دانشگاه‌های دیگر در سطح مطلوب‌تری قرار دارد. همچنین، بین شایستگی شهروند جهانی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های تربیت مدرس و علامه طباطبایی تفاوت معنی داری دارد که شایستگی اعضای هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس در سطح بالاتری قرار دارد و بین دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه‌های علامه طباطبایی و تربیت مدرس تفاوت معنی داری وجود ندارد.

شایستگی هوش فرهنگی

با توجه به جدول (۲۸) مشاهده می‌شود وضعیت شایستگی هوش فرهنگی اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران با یکدیگر تفاوت معناداری دارند؛ برای اینکه مشخص شود بین کدامیک از دانشگاه‌ها با وضعیت شایستگی هوش فرهنگی تفاوت معناداری وجود دارد از آزمون تعقیبی شفه استفاده گردید.

جدول ۲۸. آزمون تحلیل واریانس تک راه جهت بررسی تفاوت شایستگی هوش فرهنگی در بین دانشگاه‌های جامع

Sig	F	MS	Df	SS	شایستگی هوش فرهنگی
		۹.۲۳	۳	۲۷.۶۸	بین گروه‌ها
۰.۰۰	۱۷.۲۷	۰.۵۳	۳۴۸	۱۸۵.۹۲	درون گروه‌ها
			۳۵۱	۲۱۳.۶۱	جمع کل

جدول ۲۹. آزمون تعقیبی شفه برای مقایسه هوش فرهنگی بر حسب دانشگاه‌ها

سطح معنی داری	خطای استاندارد	تفاوت میانگین‌ها	گروه	شایستگی هوش فرهنگی
۰.۰۰	۰.۱۲	۰.۷۳	علامه طباطبایی	تهران
۰.۰۰	۰.۱۰	۰.۴۷	شهید بهشتی	
۰.۰۰	۰.۱۰	۰.۴۶	تربیت مدرس	
۰.۳۱	۰.۱۴	-۰.۲۶	شهید بهشتی	علامه طباطبایی
۰.۲۸	۰.۱۴	-۰.۲۷	تربیت مدرس	
۱	۰.۱۲	۰.۰۰	بهشتی	تربیت مدرس

با توجه به نتایج جدول (۲۹)، بین دانشگاه تهران با دانشگاه‌های علامه طباطبایی، شهیدبهشتی و تربیت مدرس از نظر وضعیت موجود شایستگی هوش فرهنگی اعضای هیئت علمی تفاوت معناداری وجود دارد بدین معنی که شایستگی هوش فرهنگی

اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران نسبت به دانشگاه‌های دیگر در سطح مطلوب تری قرار دارد. همچنین بین شایستگی هوش فرهنگی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های تربیت مدرس، شهید بهشتی و علامه طباطبایی تفاوت معنی داری وجود ندارد.

شایستگی اخلاق حرفه‌ای

با توجه به جدول (۳۰)، وضعیت شایستگی اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران با یکدیگر تفاوت معناداری دارند؛ برای اینکه مشخص شود بین کدامیک از دانشگاه‌ها با وضعیت شایستگی اخلاق حرفه‌ای تفاوت معناداری وجود دارد از آزمون تعقیبی شفه استفاده گردید.

جدول ۳۰. آزمون تحلیل واریانس تک راه جهت بررسی تفاوت شایستگی اخلاق حرفه‌ای در دانشگاه‌های جامع

Sig	F	MS	Df	SS	شایستگی اخلاق حرفه‌ای
		۱۱.۶۱	۳	۳۴.۸۳	بین گروه‌ها
۰.۰۰	۲۱.۹۰	۰.۵۳	۳۴۸	۱۸۴.۴۸	درون گروه‌ها
			۳۵۱	۲۱۹.۳۱	جمع کل

جدول ۳۱. آزمون تعقیبی شفه برای مقایسه اخلاق حرفه‌ای برحسب دانشگاه‌ها

شایستگی‌های اعضای هیئت علمی	گروه	تفاوت میانگین‌ها	خطای استاندارد	سطح معنی داری
تهران	علامه طباطبایی	۰.۸۴	۰.۱۲	۰.۰۰
	شهید بهشتی	۰.۵۵	۰.۱۰	۰.۰۰
	تربیت مدرس	۰.۴۳	۰.۱۰	۰.۰۰
علامه طباطبایی	شهید بهشتی	-۰.۲۹	۰.۱۳	۰.۲۲
	تربیت مدرس	-۰.۴۰	۰.۱۴	۰.۰۴
	تربیت مدرس	۰.۱۱	۰.۱۲	۰.۸۴

با توجه به نتایج جدول (۳۱)، بین دانشگاه تهران با دانشگاه‌های علامه طباطبایی، شهید بهشتی و تربیت مدرس از نظر وضعیت موجود شایستگی اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی تفاوت معناداری وجود دارد؛ بدین معنی که شایستگی خود توسعه‌ای اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران نسبت به دانشگاه‌های دیگر در سطح مطلوب تری قرار دارد. همچنین بین شایستگی اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی و دانشگاه تربیت مدرس نیز تفاوت معنی وجود دارد که دانشگاه علامه شایستگی پایینتری نسبت به دانشگاه تربیت مدرس دارد، در حالیکه تفاوت بین اعضای هیئت علمی شهید بهشتی و علامه طباطبایی معنی دار نبود، به عبارت دیگر، بین شایستگی اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی با اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های علامه طباطبایی و تربیت مدرس تفاوت معنی داری وجود ندارد.

شایستگی شناختی و شخصیتی

با توجه به جدول (۳۲)، وضعیت شایستگی شناختی و شخصیتی اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران با یکدیگر تفاوت معناداری دارند؛ برای اینکه مشخص شود بین کدامیک از دانشگاه‌ها با وضعیت شایستگی شناختی و شخصیتی تفاوت معناداری وجود دارد از آزمون تعقیبی شفه استفاده گردید.

جدول ۳۲. آزمون تحلیل واریانس تک راه جهت بررسی تفاوت شایستگی شناختی و شخصیتی در دانشگاه‌های جامع

Sig	F	MS	Df	SS	شایستگی شناختی و شخصیتی
		۷.۷۵	۳	۲۳.۲۶	بین گروه‌ها
۰.۰۰	۱۸.۳۲	۰.۴۲	۳۴۸	۱۴۷.۰۳	دانشگاه‌های جامع درون گروه‌ها
			۳۵۱	۱۷۰.۲۹	جمع کل

جدول ۳۳. آزمون تعقیبی شفه برای مقایسه شناختی و شخصیتی برحسب دانشگاه‌ها

شایستگی‌های اعضای هیئت علمی	گروه	تفاوت میانگین‌ها	خطای استاندارد	سطح معنی داری
تهران	علامه طباطبایی	۰.۶۹	۰.۱۱	۰.۰۰
	شهید بهشتی	۰.۴۱	۰.۰۹	۰.۰۰
	تربیت مدرس	۰.۴۰	۰.۰۹	۰.۰۰
علامه طباطبایی	شهید بهشتی	-۰.۲۷	۰.۱۲	۰.۱۷
	تربیت مدرس	-۰.۲۹	۰.۱۲	۰.۱۴
	بهشتی	۰.۰۱	۰.۱۱	۰.۹۹

با توجه به نتایج جدول (۳۳)، بین دانشگاه تهران با دانشگاه‌های علامه طباطبایی، شهید بهشتی و تربیت مدرس از نظر وضعیت موجود شایستگی شناختی و شخصیتی اعضای هیئت علمی تفاوت معناداری وجود دارد بدین معنی که شایستگی شناختی و شخصیتی اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران نسبت به دانشگاه‌های دیگر در سطح مطلوب تری قرار دارد. همچنین بین شایستگی اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های علامه طباطبایی با شایستگی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های تربیت مدرس و شهید بهشتی نیز تفاوت معنی وجود ندارد، و در نهایت، بین شایستگی شناختی و شخصیتی دانشگاه شهید بهشتی و تربیت مدرس نیز تفاوت معنی داری یافت نشد.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج به‌دست‌آمده، وضعیت کلی شایستگی‌های اعضای هیئت علمی، تفاوت معناداری با میانگین فرضی (نظری) دارد و نتایج گویای این است که وضعیت شایستگی‌های مزبور به صورت کلی در حد بالاتر از متوسط قرار دارد. همچنین نتایج آزمون تی بصورت تفکیک شده نشان می‌دهد که میانگین نمرات شایستگی‌های برتری پژوهشی، سواد رایانه‌ای، روابط انسانی، هوش فرهنگی، اخلاق حرفه‌ای، ویژگی‌های شناختی و شخصیتی بالاتر از میانگین ابزار پژوهش، میانگین نمرات شایستگی‌های

برتری/پویایی علمی، آزادی علمی، خود توسعه‌ای، توانمندی تدریس، برونگرایی علمی و قابلیت رهبری نزدیک به میانگین ابزار پژوهش و همچنین شایستگی شهروندی جهانی کمتر از میانگین ابزار پژوهش می‌باشد.

به‌طور کلی، اگرچه شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی، در نمونه مورد مطالعه، که از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های سرآمد و برجسته کشور می‌باشند، در مجموع مقداری بالاتر از حد متوسط می‌باشد، اما وضعیت موجود نمی‌تواند بیانگر وضعیت مطلوب و قابل قبول اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های مورد مطالعه جهت ورود به عرصه دانشگاه‌های کلاس جهانی باشد؛ چرا که از سویی نتایج مذکور بیانگر خوداظهاری و خودسنجی اعضای هیئت علمی است و معمولاً در چنین شرایطی، نتایج با مقداری از سوگیری همراه است و از سوی دیگر، وضعیت برخی از مولفه‌های حیاتی اختلاف‌ناچیزی با حد متوسط (میانگین نظری) دارد و حتی برخی پایین‌تر از حد متوسط گزارش شدند. از جهت دیگر نیز، ذکر این نکته حائز اهمیت است که، وقتی در خصوص دانشگاه کلاس جهانی بحث می‌شود، انتظار می‌رود شرایط دانشگاه، از لحاظ تمامی معیارها و ملاک‌های دانشگاه کلاس جهانی، از جمله کیفیت و شایستگی اعضای هیئت علمی در سطح مطلوب، برجسته و قابل توجهی باشد. به‌طور مثال، پویایی علمی و پژوهشی اعضای هیئت علمی، از حیث شناسایی شدن و شهرت در سطح جهانی، دستاوردهای علمی و پژوهشی اثرگذار و مورد استناد در سطح جهانی، مطالعات کاربردی و موثر، آگاهی از جریان بین‌المللی علم و دانش و تلاش در جهت توسعه آن، نظریه‌پردازی، تحصیلات ممتاز و دارا بودن مدارک تحصیلی از دانشگاه‌های برجسته جهان و موضوعاتی از این دست، میبایست در سطح جهانی و درجه یک باشد. به‌همین صورت در بحث آزادی علمی، انتظار می‌رود اعضای هیئت علمی بیش از پیش شاخصه‌هایی همچون، تفکر نقادانه، کنشگری، حقیقت‌جویی، آزاد اندیشی و ذهنیت باز را در خود پرورش دهند و در این صورت است که عملکرد علمی و کارکرد دانشگاهی آن‌ها در پیشرفت و توسعه جامعه تأثیرگذار خواهد بود. موضوع قابل بحث دیگر، در خصوص برونگرایی علمی است، همانطور که پیش از این نیز تشریح شد، برونگرایی علمی، اشاره به تسری نقش و فعالیت‌های اعضای هیئت علمی به خارج از محیط کلاس و دانشگاه دارد، حضور مستمر در مجامع علمی و حرفه‌ای، ایجاد شبکه‌های تعاملی بین همکاران حرفه‌ای، مشارکت و ایفای نقش در سازمان‌ها، نهادها و صنایع به‌عنوان یک متخصص و صاحب ایده و نظر، کنشگری و کوشش در ارائه خدمات اجتماعی و تعهد به مسئولیت‌های اجتماعی به‌عنوان یک عضو فرهیخته، کارآفرینی علمی و تجاری‌سازی تحقیقات و متعاقباً مشارکت در تأمین و جذب منابع مالی برای دانشگاه و نهایتاً گسترش حیطه فعالیت‌های علمی (به‌عنوان مثال، همکاری با دانشگاه‌های دیگر در توسعه برنامه درسی، تدوین، طراحی و توسعه مواد آموزشی، مشارکت با نظام آموزش عالی در برنامه‌ریزی آموزش عالی و ...)، از آن دست موضوعاتی می‌باشند که اعضای هیئت علمی می‌بایست در کنار فعالیت‌های علمی و پژوهشی و تدریس درون دانشگاهی، موردنظر داشته باشند. در نهایت، موضوع مهم دیگر، نگرش شهروندی جهانی است، در واقع یک دانشگاه اگر می‌خواهد در تراز جهانی قرار بگیرد و به‌عنوان یک دانشگاه برجسته و با کیفیت در سطح جهان شناخته شود، ناگزیر باید عملکرد، کارکرد و فعالیت آن نیز در سطحی فراتر از جامعه محلی و کشوری باشد، و از سوی دیگر همانطور که گفته شد تعاملات بین‌المللی و بین‌المللی‌سازی دانشگاه یکی دیگر از پایه‌های دانشگاه کلاس جهانی است، و نقش اعضای هیئت علمی در چنین رویکردی بسیار تعیین‌کننده

است. اعضای هیئت علمی می‌بایست ضمن آگاهی از مسائل روز جهانی، با چشم‌انداز جهان‌وطنی و احترام و پذیرش فرایند جهانی شدن، نسبت به وظایف و مسئولیت‌های شهروندی جهانی متعهد باشند و با آغوش باز، با تعاملات بین‌المللی و روابط میان‌فرهنگی، در راستای تسری دامنه فعالیت‌ها و نقش خود به جوامع جهانی کوشش کنند.

در مجموع، آنطور که به‌نظر می‌رسد، اعضای هیئت علمی در دانشگاه‌های مورد مطالعه، از حیث عوامل، فاکتورها و شایستگی‌های کلیدی دانشگاه کلاس جهانی، همچون، تعالی علمی و پژوهشی، آزادی علمی، برونگرایی علمی، شهروندی جهانی، یادگیری مادام‌العمر و توسعه‌ی حرفه‌ای، قابلیت رهبری و توانمندی و مهارت تدریس اثربخش، با وضعیت مطلوب فاصله قابل توجهی دارند و چنانچه دانشگاه‌های موردنظر، قصد تحول و برنامه‌ریزی جدی در جهت حرکت به سمت دانشگاه تراز جهانی را دارند، می‌بایست در زمینه‌ی بهبود مولفه‌های فوق، بیش از پیش بکوشند.

یافته‌های مربوط سوال دوم پژوهش، نشان داد که در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران، از حیث وضعیت شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی تفاوت معناداری وجود دارد. با توجه به نتایج، بین دانشگاه تهران با دانشگاه‌های علامه طباطبایی، شهیدبهشتی و تربیت مدرس از نظر وضعیت موجود شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی تفاوت معناداری وجود دارد؛ بدین معنی که شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران نسبت به دانشگاه‌های دیگر در سطح مطلوب‌تری قرار دارد. یافته‌ی مذکور، تا حدودی موردانتظار و قابل پیش‌بینی بود، چرا که اساساً دانشگاه تهران به عنوان یکی از دانشگاه‌های برتر و پیش‌قراول در نظام آموزش عالی ایران شناخته می‌شود که اتفاقاً از بستر بین‌المللی برخوردار است و یکی از دانشگاه‌های هدف، در بحث سیاست ارتقای دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی ایران به تراز بین‌المللی است. علاوه بر این، در اکثریت نظام‌های رتبه‌بندی جهانی و داخلی، که بر اساس شاخص‌های متنوع صورت می‌گیرند، همواره دانشگاه تهران به‌عنوان یکی از دانشگاه‌های برتر و پیش‌تاز در بین دانشگاه‌های ایران شناخته می‌شود. همچنین بین شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی و دانشگاه‌های شهید بهشتی نیز تفاوت معنی وجود دارد که دانشگاه علامه شایستگی پایین‌تری نسبت به دانشگاه‌های دیگر دارد و در نهایت بین شایستگی‌های دانشگاه شهید بهشتی و تربیت مدرس تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. در خصوص این موضوع هم به‌نظر می‌رسد، تنوع رشته‌ها، دانشکده‌ها و حوزه‌های فعالیت دانشگاه شهیدبهشتی و نیز تربیت مدرس نسبت به دانشگاه علامه طباطبایی توانسته است تفاوت موجود را ایجاد کند. به‌طور مثال، دانشگاه علامه طباطبایی، بر خلاف سایر دانشگاه‌ها، فاقد حوزه‌های تأثیرگذاری همچون علوم پایه، فنی و مهندسی و کشاورزی و منابع طبیعی است که عملاً در بحث پویایی علمی و پژوهشی، انتشارات در سطح جهانی، تجاری‌سازی، تحقیق و توسعه، کارآفرینی و شاخص‌های برونگرایی علمی و ارائه خدمات به جامعه، نسبت به حوزه‌های علوم انسانی، امکانات و میدان عمل بیشتری را برای اعضای هیئت علمی فراهم می‌کنند. لذا، طبیعی است که اعضای هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی، که بیشتر در حوزه علوم انسانی فعالیت دارد، در رابطه با شاخص‌های شایستگی‌های کلاس جهانی، نسبت به دیگر دانشگاه‌های مورد مطالعه در سطح پایین‌تری قرار داشته باشند. کما اینکه، در ادامه یافته‌های مربوط به این سوال، بررسی تفاوت شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی در بین دانشگاه‌های جامع سطح یک شهر تهران به تفکیک هر

شایستگی، حاکی از آن است که اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران تقریباً در تمام مولفه‌های شایستگی، از سطح مطلوب‌تری نسبت به سایر دانشگاه‌ها برخوردارند، در حالیکه اعضای هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی، به‌ویژه در شاخص‌هایی نظیر، برونگرایی علمی، شهروندی جهانی، قابلیت رهبری و اخلاق حرفه‌ای که از شاخص‌های مهم و حیاتی دانشگاه کلاس جهانی می‌باشند، تفاوت معناداری را با اعضای هیئت علمی سایر دانشگاه‌ها گزارش نمودند.

ویژگی‌های شناختی همچون، تفکر خلاق، تفکر انتقادی، هوش هیجانی، انعطاف‌پذیری شناختی، چشم‌انداز استراتژیک، ریسک‌پذیری، برتری طلبی و ... از پیشران‌های فعالیت و ایفای نقش ثمربخش و موفق اعضای هیئت علمی در بستر پرچالش دانشگاه کلاس جهانی است. همچنین، یک عضو هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی بیش از هر چیزی می‌بایست، کدها و ارزش‌های اخلاقی نظیر احترام به هم‌نوعان، صداقت علمی، تعهد و مسئولیت‌پذیری حرفه‌ای، حساسیت اخلاقی-اجتماعی را دارا باشد تا دیگر شایستگی‌ها را به‌طرز مطلوب و مفید به منصفه ظهور برسانند، به‌عبارتی، دستاوردهای پژوهشی، تعاملات حرفه‌ای، تولید و اشاعه دانش، خدمت به جامعه محلی و جهانی، درک، احترام و پذیرش و مواجهه با فرهنگ‌های مختلف و متفاوت بدون پایبندی به اخلاق حرفه‌ای چندان مفید و حتی امکان‌پذیر نیست. به‌همین ترتیب، از آنجا که یکی از ویژگی‌های دانشگاه کلاس جهانی، تعاملات و حضور عرصه‌های بین‌المللی و یا رویکرد دانشگاه بین‌المللی است، یک عضو هیئت علمی، الزاماً می‌بایست از هوش فرهنگی و دیدگاه شهروندی جهانی باشد تا بتواند حضوری موفق در عرصه جهانی داشته باشد. یکی دیگر از ویژگی‌های دانشگاه کلاس جهانی نیز پژوهش محوری است، لذا اعضای هیئت علمی می‌بایست در زمینه‌ی پویایی و برتری پژوهشی، برجسته و توانمند باشند. از سوی دیگر، یکی از ویژگی‌های مهم دانشگاه کلاس جهانی، دیدگاه خدمت به جامعه است، علاوه‌بر این، دانشگاه کلاس جهانی، تأکید ویژه‌ای بر قابلیت دانشگاه و دانشگاهیان بر تأمین و جذب منابع مالی دارند، بر همین اساس، شایستگی برونگرایی علمی، قابلیت است که اساتید دانشگاه را به سمت حضور فعال در جامعه و ایفای نقش فرادانشگاهی و همچنین درآمدزایی از طریق تحقیقات و پروژه‌ها و نقش‌های برون دانشگاهی سوق می‌دهد. به‌همین سان، حکمرانی مستقل و آزادی علمی، از دیگر ویژگی‌های دانشگاه کلاس جهانی می‌باشند که بر این اساس، اعضای هیئت علمی، بیش از هر رکنی در دانشگاه، می‌بایست دیدگاه آزادی علمی را از طریق، استقلال فکری، ذهنیت باز، آزاد اندیشی و حقیقت‌جویی در خود بروز نمایند. فعالیت در عرصه جهانی و حضور در شبکه‌های تعاملی و انجام و اشاعه پژوهش‌های جهانی بدون برخورداری از سواد رایانه‌ای امکان‌پذیر نیست؛ به‌همین ترتیب، توسعه حرفه‌ای مستمر و یادگیری مادام‌العمر نیز برای عضو هیئت علمی یک دانشگاه کلاس جهانی که تأکید آن بر کیفیت و سرآمد بودن است، ضرورتی اساسی دارد. همچنین، برانگیختن دانشجویان برای تعالی و پیشرفت، پیش‌قراولی سایر ارکان دانشگاه در مسیر توسعه و رسیدن به تراز جهانی، ترسیم چشم‌انداز و الهام‌بخشی مستلزم برخورداری از قابلیت رهبری است، همانطور که حسن و همکاران (Hassan et al., 2011) بیان می‌دارند، اعضای هیئت علمی، رهبران آموزشی نسل جدید تلقی می‌شوند و در نقش رهبری خویش ایده‌های جدید را تشویق می‌کنند و در دانشگاه تغییر و تحولی را منجر می‌شوند، الهام‌بخش دیگر ارکان دانشگاه در مسیر توسعه و تحول هستند و ارتباط با جهان را تسهیل می‌کنند. در نهایت، مهارت و توانمندی در تدریس، از آنجا اهمیت و ضرورت می‌یابد که دیدگاه کلاس جهانی، هرگز رسالت اصلی

دانشگاه، یعنی آموزش را کنار نهاده است، بلکه بر پیوند بین تدریس و تحقیق، دانش کاربردی، برنامه‌درسی میان‌رشته‌ای، آموزش چندمهارتی و مهارت‌های قرن بیست و یکمی، کاربرد شیوه‌ها و ابزارهای نوین آموزشی تأکید می‌کند، لذا از این منظر، شایستگی تدریس، یکی از عوامل اصلی الگوی شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی تلقی می‌شود.

ارزیابی الگوی شایستگی‌های اعضای هیئت علمی، در بین چهار دانشگاه جامع سطح اول کشور، حاکی از این مهم بود که شایستگی‌های مزبور، در بین اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های مورد بررسی چندان در وضعیت مطلوبی قرار ندارند، اگرچه، وضعیت اکثر شاخص‌ها، در سطح متوسط و یا کمی بالاتر از متوسط بود، اما به نظر می‌رسد، رسیدن به حد مطلوب، چندان ساده و سهل‌الوصول نخواهد بود، به بیان دیگر، اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های مطرح ایران، اگرچه از شرایط و شایستگی‌های لازم برخوردار می‌باشند، اما کسب شرایط کافی، امری به مراتب دشوارتر است. ضمن اینکه، مقایسه‌ی بین چهار دانشگاه مورد مطالعه نشان داد که اعضای هیئت علمی این دانشگاه‌ها، تفاوت چندان از حیث برخورداری از شایستگی‌های کلاس جهانی ندارند، این موضوع بیانگر این مطلب است، که در واقع، در نظام آموزش عالی ایران به طور عام و در بین دانشگاه‌های مورد مطالعه، به طور عام، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی صریح، اصولی و مدونی در خصوص ارتقا به تراز جهانی صورت نگرفته است.

با توجه به یافته‌ها و نتایج پژوهش، پیشنهادات کاربردی به شرح ذیل ارائه می‌گردد:

❖ یافته‌های حاکی از آن بود که وضعیت شایستگی دیدگاه شهروندی جهانی، نسبت به سایر شایستگی‌ها در سطح پایین‌تری قرار دارد، لذا پیشنهاد می‌شود به واسطه ایجاد تعامل بیشتر با دانشگاه‌های جهان، تشویق به حضور در کنفرانس‌های بین‌المللی، تشویق و حمایت از حضور اعضای هیئت علمی در کرسی‌های نهادهای مختلف بین‌المللی، پذیرش دانشجویان خارجی و یا بین‌المللی سازی دانشگاه و نشر و اشاعه تحقیقات در نشریه‌ها و انتشارات بین‌المللی، حمایت از فرصت‌های مطالعاتی خارج از کشور و پیشبرد همکاری‌ها با دانشگاه‌های جهان نسبت به تقویت شهروندی جهانی اقدام شود.

❖ آزادی علمی یکی از ویژگی‌های دانشگاه کلاس جهانی و شایستگی‌های اعضای هیئت علمی دانشگاه کلاس جهانی است که اتفاقاً، یافته‌ها حاکی از آن بود که اعضای هیئت علمی از حیث آزادی علمی در وضعیت چندان مطلوبی قرار ندارند، لذا در این رابطه پیشنهاد می‌شود، سیاست‌گذاران آموزش عالی با ارائه کرسی‌های آزاد اندیشی و حمایت از پژوهش‌های کنشگرانه و نقادانه زمینه‌های آزادی علمی اعضای هیئت علمی را بیش از پیش فراهم سازند.

❖ یافته‌های نشان داد که به جز دانشگاه تهران که به نظر در اکثریت شاخص‌ها و شایستگی‌ها وضعیت بالاتری را به خود اختصاص داد، در بین سایر دانشگاه‌های مورد مطالعه، از حیث برخورداری اعضای هیئت علمی از شایستگی‌های دانشگاه کلاس جهانی، تفاوت چندان محسوسی مشاهده نشد، اگرچه تفاوت اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران نسبت به سایر دانشگاه‌ها نیز چندان قابل توجه نبود و این امر نشان از فقدان برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری دانشگاه‌های مورد مطالعه در راستای ارتقاء به تراز جهانی دارد، لذا پیشنهاد می‌شود، دانشگاه‌ها نسبت به تدوین برنامه‌ریزی راهبردی جهت ارتقاء به تراز جهانی اقدام کنند.

بعلاوه، پیشنهادهای زیر جهت پژوهش‌های آتی ارائه می‌گردد:

- ❖ با استفاده از روش کمی، اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های کشور از حیث وضعیت شایستگی‌های کلاس جهانی مورد ارزیابی قرار گیرند.
- ❖ سیاست‌ها و برنامه‌های راهبردی دانشگاه از حیث میزان توجه به مولفه‌های دانشگاه کلاس جهانی مورد تحلیل و ارزیابی قرار گیرند.
- ❖ آیین نامه‌ها و سیاست‌های جذب اعضای هیئت علمی از حیث میزان توجه به شایستگی‌های شناسایی شده در این پژوهش مورد ارزیابی و تحلیل قرار گیرند.
- ❖ مدل بالندگی اعضای هیأت علمی با توجه به ارتقای شایستگی‌های کلاس جهانی تدوین شود.
- ❖ برونگرایی علمی به عنوان یک مفهوم بدیع در دانشگاه‌های مختلف مورد تحقیق و مطالعه قرار گیرد و اعضای هیأت علمی از نظر وضعیت برونگرایی علمی ارزیابی شوند.
- ❖ الگوی مناسب برای برونگرایی علمی اعضای هیئت علمی تدوین شود.

در پایان لازم به ذکر است که، پژوهش حاضر به‌مانند تمام نوشتارهای علمی، با برخی محدودیت‌ها مواجهه بود، از جمله: گسترده بودن جامعه آماری پژوهش و پراکندگی قابل توجه نمونه آماری بخش کمی. همکاری محدود اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های مورد مطالعه در تکمیل پرسشنامه از دیگر محدودیت‌های پژوهش بود؛ با توجه به ارسال الکترونیکی و مراجعه حضوری، برخی از اعضای هیئت علمی تمایل چندانی برای پاسخگویی به پرسشنامه نداشتند؛ لذا این باعث افت نمونه شد. پژوهشگر برای غلبه بر این شرایط و جبران این افت در نمونه، تعداد بیشتری پرسشنامه (بیشتر از تعداد نمونه آماری) اجرا نمود و از پیگیری‌های مکرر برای پاسخدهی سریع‌تر اعضای هیئت علمی به پرسشنامه‌ها استفاده کرد.

References

- Altbach. (2003). The costs and benefits of world-class universities. *International higher education*(33).
- Altbach., & Salmi. (2011). *The road to academic excellence: The making of world-class research universities*. World Bank Publications.
- Angreani, L. S., & Vijaya, A. (2017). Designing an effective collaboration using information technology towards world class university. *Procedia Computer Science*, 124, 577-584.
- Azizi, N. A. (2006). *An Introduction to Higher Education in Iran with Emphasis on Humanities*. Institute of Cultural and Social Studies.
- Azizi, N. A. (2014). Higher education and learner economics: the expectations of knowledge-based economic and industrial systems from the university. In M. Yemeni (Ed.), *New Approaches and Perspectives in Higher Education*. Research Institute for Cultural and Social Studies.
- Beatty, M. R. (2013). *Factors influencing faculty participation in internationalization at the University of Minnesota's schools of nursing and public health: A case study*. University of Minnesota.
- Blašková, M., Blaško, R., & Kucharčíková, A. (2014). Competences and competence model of university teachers. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 159, 457-467.
- Burbules, N. C., & Torres, C. A. (2013). *Globalization and education: Critical perspectives*. Routledge.

- Chitsaz, E. (2011). *Competency model of faculty members of universities and higher education institutions in the country*. Ministry of Science, Research and Technology, Office of Social Planning and Cultural Studies.
- Deem, R., Mok, K. H., & Lucas, L. (2008). Transforming higher education in whose image? Exploring the concept of the 'world-class' university in Europe and Asia. *Higher education policy*, 21(1), 83-97.
- Fartash, K., & Khayyatian Yazdi, M. S. (2019). The Role Universities and Research Institutes Plays in Science and Technology Development and Policies Supporting Them. *Journal of Science and Technology Policy*, 12(2), 255-267. https://jstp.nrisp.ac.ir/article_13700_9296e0f0613efbd9152dd1ac4f28de64.pdf
- Farzaneh, M., Zainabadi, H. R., Nave ebrahim, A., & Abdollahi, B. (2022). The Ideal Model of Faculty Members' Competencies in the Context of a World-Class University (A Qualitative Research). *Journal of Research in Human Resources Management*, 14(4), 153-195.
- Farzaneh, M., Zeinabadi, H., Nave ebrahim, A., & Abdollahi, B. (2019). World-Class University: An exploration of Concepts, Approaches and Strategies. *Journal of Industry and University*, 35(10), 39-50. <http://rimag.ricest.ac.ir/fa/Article/205>
- Fathi, K., Ebrahimzadeh, E., Farajolahi, M., & Khoshnodifar, M. (2011). Curriculum Internationalization in Iran's Higher Education: A Distant Education Perspective. *Journal of New Approaches in Educational Administration*, 2(6), 77-106. http://jedu.miau.ac.ir/article_1043_e35412d5c6119a63f25ce500ff1b68ea.pdf
- Gall, M. D., Borg, W. R., & Gall, J. P. (1996). *Educational research: An introduction*. Longman Publishing.
- Hartley, P., Hilsdon, J., Keenan, C., Sinfield, S., & Verity, M. (2010). *Learning development in higher education*. Macmillan International Higher Education.
- Hassan, Z., Silong, A. D., Ismail, I. A., & Asmiran, S. (2011). Developing new generation of educational leaders for world class university. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 15, 812-817.
- Holm-Nielsen, L. B. (2012). Making a strong university stronger: Change without a burning platform. In *Building World-Class Universities* (pp. 71-87). Brill Sense.
- Huisman, J. (2008). World-class universities. *Higher education policy*, 21(1), 1-4.
- Jacob, W. J., Xiong, W., & Ye, H. (2015). Professional development programmes at world-class universities. *Palgrave communications*, 1(1), 1-27.
- Marginson, S. (2012). Different roads to a shared goal: Political and cultural variation in world-class universities. In *Building world-class universities* (pp. 11-33). Brill Sense.
- Ministry of Science, R. a. T. o. I. (2017). *Upgrading the top 10 universities and research institutes in the country to the international level (Dr. Mojtaba Shariati Niasar, Deputy Minister of Education)*
- Montesinos, P., Carot, J. M., Martinez, J. M., & Mora, F. (2008). Third mission ranking for world class universities: Beyond teaching and research. *Higher education in Europe*, 33(2-3), 259-271.
- Nasirzadeh, S., Ghiasi Nodoushan, S., Rahimian, H., Abaspour, A., & Heidari, A. (2021). Presenting a Qualitative Development Model of Tehran Public Universities based on World University Ranking Approach. *Educational Development of Judishapur*, 11(4), 852-865. <https://doi.org/10.22118/edc.2020.229259.1341>
- Nazarzadeh Zare, M. (2016). *Designing and Explaining a Pattern for the Competency of the Tehran University Faculty Members with Emphasis on International Interactions* [University of Tehran]. Faculty of Psychology and Education.
- Nazarzadeh Zare, M., & Ghoraiishi Khorasgani, M. S. (2022). Boundary-spanning leadership as a necessity for academic administrators. *International Journal of Educational Management*, 36(4), 527-540.
- Nazarzadeh Zare, M., PourKarimi, J., Abili, K., & Zakersalehi, G. (2014). The World-Class University as a Part of Higher Education New Paradigm. *Rahyaft*, 24(57), -. https://rahyaft.nrisp.ac.ir/article_13559_0a94b0cd8dd97ae42b6d0d19bba2548c.pdf

- Nazarzadeh Zare, M., Pourkarimi, J., & Zaker Salehi, G. (2016). An Investigation of the Components of World-Class University in Iran: a Survey of Comprehensive Universities. *Journal of Science and Technology Policy*, 9(3), 13-24. https://jstp.nrisp.ac.ir/article_12959_69e95d90f80cbf62863e640ae9477055.pdf
- Qiuyan, T., & Qin, H. (2009). Analysis on the competency model of the lecturers in the application oriented university. In.
- Sait, S. M. (2012). Policies on building world-class universities in Saudi Arabia: An impact study of King Fahd University of Petroleum & Minerals. In *Building World-Class Universities* (pp. 103-113). Brill Sense.
- Salimi, G., Heydari, E., & Keshavarzi, F. (2019). Faculty members' Competencies for achieving the academic mission : A reflection from the perceptions and expectations of doctoral students. *Journal of Innovation and Value Creation*, 7(4), 85-104. <http://rimag.ricest.ac.ir/fa/Article/332>
- Salmi, J. (2009). *The challenge of establishing world-class universities*. World Bank Publications.
- Sarkar Arani, M. R. (2014). Self-renewal of faculty members. In M. Yemeni (Ed.), *New Approaches and Perspectives in Higher Education* (pp. 437-484). Research Institute for Cultural and Social Studies. .
- Tayeb, O. (2016). Roadmap to become a world-class university. In *Becoming a World-Class University* (pp. 1-19). Springer, Cham.
- Teichler, U. (2010). The challenges of almost universal higher education. Organizing Committee of Sino Finnish Higher Education Symposium (Ed.), *The Challenges and Experience in the Post Massification Era*, Tiffin, J., & Rajasingham, L. (2003). *The global virtual university*. Psychology Press.
- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st century skills: Learning for life in our times*. John Wiley & Sons.
- Van der Wende, M. (2009). European Responses to Global Competitiveness in Higher Education. Research & Occasional Paper Series: CSHE. 7.09. *Center for Studies in Higher Education*.
- Wang, Q., Cheng, Y., & Liu, N. C. (2013). Building world-class universities. In *Building World-Class Universities* (pp. 1-10). Springer.
- Weifang, M. (2004). Address regarding first-class universities. *Chinese Education & Society*, 37(6), 8-20.
- Yemeni Douzi Sorkhabi, M. (2001). *An introduction to the performance of academic systems*. Shahid Beheshti University Press.
- Zakaria, Z., Ahmad, A., & Norzaidi, M. (2009). Determining World Class University from the evaluation of service quality and students satisfaction level: An empirical study in Malaysia. *International Journal of Scientific Research in Education*, 2(2), 59-66.

